

Rainer Baake: Trh dokáže zajistit financování nových elektráren

Nízké ceny elektřiny v Německu a ve střední Evropě, na něž si stěžují tradiční energetické firmy, jsou důsledkem existence nadbytečných elektráren. „Když tyto nadbytečné kapacity zmizí, ceny elektřiny se zvednou a stavba nových elektráren se začne vyplácet. Jen půjde o zdroje, které zapadnou do systému, kde budou stále více proudu vyrábět větrné a solární elektrárny,“ říká státní tajemník pro energetiku spolkového ministra hospodářství Rainer Baake, kterému se občas přezdívá Pan Energiewende.

Podle pravidelného hodnocení poradenské společnosti McKinsey nemá Německo šanci splnit do roku 2020 cíle své energetické politiky, zejména pokud jde o nižší koncové ceny elektřiny, výstavbu sítí či emise CO2. Bude se Německo vůbec snažit všech dílčích cílů dosáhnout?

Německá energetická politika má dva překrývající se cíle. Jedním je ukončení provozu jaderných elektráren do roku 2022. Druhým je snížení našich emisí skleníkových plynů do roku 2050 o 80 až 95 procent. Chceme přebudováním elektroenergetiky ukázat, že udržitelná energetická politika je také ekonomicky smysluplná.

Proto chceme více obnovitelných zdrojů energie a větší energetickou účinnost. Na této cestě jsme už mnohého dosáhli, ale samozřejmě musíme udělat ještě mnoho dalších kroků.

Nebojíte se, že kvůli rostoucím nákladům na obnovitelné zdroje ztratí německý průmysl konkurenceschopnost, jak varuje Spolkový svaz průmyslu BDI?

Stabilní ceny energie jsou pochopitelně důležité pro konkurenceschopnost průmyslu a udržení pracovních míst v Německu. Cenová stabilita je ale klíčová i pro občany, aby pro ně byly energetické změny přijatelné. Spolková vláda proto přijala v roce 2014 reformu zákona o obnovitelných zdrojích.

Růstu příspěvku na obnovitelné zdroje to ale pro letošek nezabránilo.

Teď se soustředíme při další výstavbě obnovitelných zdrojů na nákladově výhodné technologie, jako jsou pevninské větrné elektrárny a fotovoltaika. Kromě toho jsme mohli změnou pravidel pro udělování výjimek z placení příspěvku na obnovitelné zdroje zastavit trend posledních let, kdy se skupina zvýhodněných firem neustále rozrůstala.

Úspěch se už dostavil. Příspěvek na obnovitelné zdroje se jak v roce 2015, tak v roce 2016 stabilizoval. Typická domácnost dnes platí za elektřinu méně než v roce 2014.

Jsme připraveni propojit středoevropské a západoevropské trhy. Jde o podstatný prvek, který v Evropě zajistí bezpečnost dodávek efektivně a s co nejnižšími náklady.

Německo se chystá vypisovat aukce na podporu nových solárních a větrných elektráren. Co vám ukázaly loňské pilotní aukce na výstavbu fotovoltaických elektráren?

Chtěli jsme zjistit, jak tento nástroj bude fungovat, abychom v budoucnu dokázali energetickou změnu zaplatit. Pilotní aukce byly velmi úspěšné. Zúčastnilo se jich mnoho zájemců a konkurence byla velká. S každou další aukcí klesaly i ceny elektřiny, které investoři požadovali. V posledním tendru cena solární elektřiny spadla pod osm eurocentů za kilowatthodinu.

To je pořád čtyřikrát víc, než kolik stojí elektřina na burze.

Ale je to stejná cenová úroveň, jakou potřebují v Německu pro výstavbu nové uhelné a plynové elektrárny, a výrazně nižší než u nových jaderných elektráren. V dalším kroku připravujeme novelu zákona o obnovitelných zdrojích, kde už nebudeme pro všechny technologie určovat výši podpory úředním rozhodnutím, ale prostřednictvím soutěže v aukcích.

Loni jste také přišli s reformou trhu s elektřinou, kdy se například dovolí ceně elektřiny vystřelit v době nedostatku

klidně nad tisíc eur za megawatthodinu. Kdy tato opatření vstoupí v platnost?

Tímto návrhem chceme připravit trh s elektřinou na rostoucí podíl obnovitelných zdrojů. Zákon o trhu s elektřinou obsahuje balík opatření, která posílí stávající tržní mechanismy a volnou tvorbu cen na trhu. Díky tomu zajistíme v souladu s pravidly evropského vnitřního trhu bezpečnost dodávek elektřiny s co nejnižšími náklady. Návrh zákona nyní projednává parlament a měl by vstoupit v platnost letos v létě.

V reformě mimo jiné počítáte s tím, že obchodníci by měli uzavírat s výrobcí dlouhodobé kontrakty mimo burzu, což zajistí financování stavby nových elektráren. Očekáváte, že na tento model přejdou i sousední státy, které svou politikou silně ovlivňujete?

V Německu garantujeme svobodnou tvorbu cen na velkoobchodním trhu s elektřinou. Nebudou existovat žádné garantované ceny a cenové stropy. Trh s elektřinou je v takovém stavu, aby zajistil financování nových elektráren. Nynější nízké ceny elektřiny v Německu a v Evropě jsou důsledkem nadbytečných kapacit na trhu.

Když tyto nadbytečné kapacity zmizí, ceny elektřiny se zvednou a stavba nových elektráren se začne vyplácet. Jen půjde o elektrárny, které zapadnou do systému, kde budou stále více elektřiny vyrábět větrné a solární elektrárny. Budou se také muset prosadit v konkurenci s úložišti elektřiny a s nástroji pro řízení spotřeby elektřiny.

Konzultovali jste své záměry se sousedními státy?

Než jsme ve vládě schválili návrh zákona, uspořádali jsme rozsáhlou konzultaci se sousedními státy. Loni v červnu se dvanáct ministrů energetiky, včetně českého a německého, dohodlo na společném prohlášení. V něm se píše, že trh s elektřinou nebudeme omezovat cenovými stropy a nebudeme omezovat přeshraniční obchodování s elektřinou. Chceme spolupracovat.

Podporuje Německo propojení krátkodobých trhů s elektřinou a podpůrnými službami mezi střední a západní Evropou, což česká strana považuje za jednu z priorit?

Jsme připraveni středoevropské a západoevropské trhy propojit. Je to zejména úloha pro provozovatele přenosových sítí, kteří se o tom už intenzivně baví. Kdy přesně se povede obě zóny spojit, závisí na nich. Německo další spojování trhů v Evropě velmi podporuje. Jde o podstatný prvek, který v Evropě zajistí bezpečnost dodávek efektivně a s co nejnižšími náklady.

Jaká je budoucnost uhlí v německém energetickém mixu po odstavení jaderných elektráren?

Německo chce uvést do života Pařížskou dohodu a do roku 2050 být téměř klimaticky neutrální. Teď půjde hlavně o to vyhnout se nevhodným investicím do nových fosilních struktur. Novým investičním standardem se musí stát energetická efektivita a obnovitelné zdroje. Do roku 2020 si Německo předsevzalo, že sníží emise skleníkových plynů o 40 procent. K tomu musí přispět všechny sektory.

Jak se na tom bude podílet uhelná energetika?

Naše kogenerační zdroje přebudujeme z uhlí na plyn a 13 procent kapacity hnědouhelných elektráren převedeme do kapacitní rezervy. To znamená, že tyto elektrárny budou vyrábět jen v případě nepředvídatelných událostí jako nouzové zdroje. Po čtyřech letech je jejich provozovatelé definitivně odstaví. Snížování emisí monitorujeme a podle potřeby budeme naše plány upravovat.

Rainer Baake (60)

Od roku 2014 je státním tajemníkem pro energetiku na spolkovém ministerstvu hospodářství. Odpovídá za provádění německé energetické politiky, takzvané Energiewende. Před nástupem na ministerstvo dva roky řídil iniciativu Agora Energiewende, která se zabývá analýzou cest, jak německou energetickou změnu uskutečnit. Od roku 2006 do roku 2012 stál v čele ekologického fóra Deutsche Umwelthilfe. V letech 1991 až 2005 působil v různých funkcích nejdříve na hessenském a poté na spolkovém ministerstvu životního prostředí.